

2023-2027

Politisk plattform

For et samarbeid mellom Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet, Venstre og Senterpartiet

Kristiansand kommune

Høyre

Fremskrittspartiet

VENSTRE

Senterpartiet

Innholdsfortegnelse

VERDIGRUNNLAG	3
KRISTIANSAND – SØRLANDETS HOVEDSTAD	3
GRUNNLAG FOR SAMARBEID	3
AREAL OG BYUTVIKLING – EN KOMMUNE MED LEVENDE BYDELER	4
HELSE OG MESTRING – TRYGG OMSORG GJENNOM HELE LIVET	5
INKLUDERING – MULIGHETER FOR ALLE	6
KLIMA OG MILJØ – KUTTE UTSLIPPENE, IKKE UTVIKLINGEN	8
KULTUR OG IDRETT – PÅ LAG MED IDRETTE, KULTURLIVET OG FRIVILLIGHETEN	9
OPPVEKST – TRYGG OPPVEKST OG LANDETS BESTE SKOLE	10
NÆRING – PÅ LAG MED JOBBSKAPERNE	11
ØKONOMI, STYRING OG BEREDSKAP – TRYGG STYRING I UROLIGE TIDER	12

Verdigrunnlag

Samarbeidspartiene vil bygge sin politikk på frihet og tillit til enkeltmennesket og familien, lokalsamfunnet og frivilligheten. Samarbeidspartiernes verdiforankring ligger i rettsstatens og demokratiets prinsipper. Vi skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverd og naturen, åndsfrihet, likeverd og solidaritet.

Samarbeidspartiene vil skape større rom for private, lokale og frivillige initiativ. Partiene vil bygge samfunnet nedenfra og forvalte natur- og økonomiske ressurser til beste også for fremtidige generasjoner. Sammen skal vi arbeide for at mennesker blir sett, heiet frem og finner sin plass i samfunnet.

Kristiansand – Sørlandets hovedstad

Kristiansand er Sørlandets hovedstad og partiene vil arbeide for å videreutvikle kommunen som senter for næringsliv, kultur, utdanning, forskning, klima og miljø.

- Samspill mellom kommune, stat, frivillige organisasjoner og privat næringsliv er viktig for å nå de overordnede mål.
- Kristiansand skal ha en aktiv rolle i det regionale samarbeidet, og det skal arbeides målrettet inn mot sentrale myndigheter for viktige saker som tjener kommunen og landsdelen.

Grunnlag for samarbeid

Partiene tar sikte på i størst mulig grad å samordne sitt arbeid med budsjetter og enkeltsaker for å nå felles mål på en effektiv måte.

Samtidig er det klart at partiene i enkeltsaker kan ha ulikt syn, og man kan da arbeide og stemme for ulike løsninger i henhold til de prinsipper som formannskapsmodellen er basert på.

Dette grunnlagsdokumentet er utarbeidet på basis av partienes programmer, for å rette oppmerksomheten mot noen av de viktigste politiske arbeidsområdene i kommende periode. Partiene vil også søke å finne fram til felles løsninger på andre og flere områder enn de som er nevnt i dokumentet.

Samarbeidspartiene holder jevnlig møter for å koordinere aktuelle saker og budsjett. Vi ønsker å stimulere den politiske debatten i bystyret og i utvalgene. Et vitalisert bystyre er godt for demokratiet.

I beslutningsprosessene vektlegges det åpenhet og transparens, og at beslutningene som fattes er kunnskapsbaserte.

Areal og byutvikling – En kommune med levende bydeler

Samarbeidspartiene skal utvikle hele kommunen. Det skal være god tilgang på ulike servicetilbud i bydelene. Tilgangen på kollektivtransport skal være god innad i bydelene, mellom bydelene og til Kristiansand sentrum og Universitetet. Det skal føres en forutsigbar arealpolitikk i tråd med overordnede planer. Arealpolitikken tar sikte på å bidra til at vekst i trafikk skal håndteres av kollektiv, sykkel og gange.

Samarbeidspartiene vil:

- At innbyggerne i Kristiansand skal ha tilgang på gode tjenester uavhengig av hvor i kommunen de bor.
- Være positive til boligbygging og føre en boligpolitikk som sikrer lave bokostnader og styrker kommunens konkurransevne og attraktivitet. Både næringsutvikling og utvikling av fritidsboliger i bydelene er viktig for å sikre bosetting og å skape levende og aktive bydeler, tettsteder og lokalsentre.
- Skape gode møteplasser der innbyggerne kan samles på tvers av generasjoner.
- Legge til rette for forsamlingslokaler i arealplanen.
- At universell utforming skal vektlegges tungt i alle planprosesser og byggeprosjekt.
- Jobbe for å øke potten til områdemidler fra Regjeringen.
- I større grad verne om og bevare kommunens særtrekk innen kulturmiljø, kyst- og bygdemiljø, byplan og særegen arkitektur, estetikk og stedsidentitet.
- Se på muligheten for å utvikle en formingsveileder i større utbyggingsprosjekter.
- Forbedre kollektivtilbudet i hele kommunen gjennom bruk av Park and ride-anlegg og samarbeid med fylkeskommunen for å utvide ordningen AKT-SVIPP samt vurdere å bruke samme modell som *Ruter reis*.
- Utarbeide en plan for sammenhengende sykkelveinett og se på nye metoder for merking for å skille syklistene fra øvrige trafikanter.
- Etablere naturbudsjett- og regnskap som styringsverktøy.
- Tilrettelegge for mer urbant landbruk.
- At matjord skal ha fortrinnsrett i arealbruk. Der tunge samfunnsinteresser krever matjord skal det stilles krav til etablering av ny jord og sikre at matjord gjenbrukes til matproduksjon.
- Åpne for noe spredt boligbygging, gjennom fradeling til boligtomt i LNF-områder. Prosessen skal forenkles.
- Utarbeide en plan for treplanting langs gater og veier i Kristiansand.
- Som hovedregel si nei til dispensasjoner for nedbygging av myr.
- Føre en tydelig strandsonopolitikk som forenkler søknadsprosessen i allerede bebygde områder, som styrker vernet av sårbare naturområder og styrker allmennhetens tilgang.
- Ha flere fredningsområder for fisk og hummer i sjø.
- Ikke omregulere Borgeheia og kun åpne for helsebasert tjenesteyting på Sørlandssenteret.

Helse og mestring – Trygg omsorg gjennom hele livet

Samarbeidspartiene vil at alle innbyggere skal ha tilgang til gode og trygge helse- og omsorgstjenester tilpasset den enkeltes behov. Vi vil legge til rette for at hver enkelt skal få lov til å bestemme mest mulig over egen hverdag, også når behovet for hjelp inntreffer. Partiene vil jobbe for at kommunens personale har riktig og oppdatert kompetanse, med tid til å gi god hjelp og oppfølging. Partiene vil legge til rette for at kommunen skal samarbeide tettere med frivillige og ideelle organisasjoner. Vi ønsker også å sikre gode aktivitetstilbud og meningsfulle møteplasser for eldre.

Samarbeidspartiene vil:

- Utvide fritt brukervalg til også å gjelde hjemmesykepleien.
- At det neste sykehjemmet som bygges i Kristiansand skal lyses ut til en konkurranse blant private aktører med hovedfokus på kvalitet.
- Anerkjenn seniorer som en ressurs i samfunnet og legge bedre til rette for at de som kan og ønsker får bidra i frivillighet og arbeidsliv.
- I større grad benytte sykepleiertoppteam i Kristiansand kommune.
- Legge til rette for mer bruk av Inn på tunet tjenester (IPT) i skole, rus- og eldreomsorg.
- Sikre god støtte og avlastning til pårørende med særlig tyngende omsorgsansvar.
- Sikre en verdig rusomsorg med vektlegging av godt forbyggende arbeid og ettervern.
- Arbeide for gode væresteder for rusavhengige med tilgang på helsehjelp og toalettfasiliteter.
- Bruke et mangfold av aktører for å styrke tilbudet innen rusomsorg.
- Styrke lavterskeltilbudet innen psykisk helse og sikre gode overganger mellom kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten.
- Bidra til Studentsamskipnaden i Agders psykiske helsetilbud og bidra til bedre informasjon om øvrige tilbud.
- Utarbeide en kommunal handlingsplan mot selvmord og selvskading.
- Jobbe for et løft innen kvinnehelse i samarbeid med frivillige organisasjoner som hjelper kvinner i vanskelige situasjoner.
- Styrke krisesentrene og overgrepsmottaket.
- Arbeide for at Amatheia kan gjenopprette sitt tilbud i Kristiansand og sørge for at alle har god tilgang på informasjon for å forebygge uønskede svangerskap.
- Arbeide for varige tiltak for å sikre en bærekraftig fastlegeordning.

Inkludering – Muligheter for alle

Samarbeidspartiene ønsker et Kristiansand hvor alle har muligheter til å lykkes. Alle skal kunne bidra med sine evner i samfunnet og i arbeidslivet, uavhengig av bakgrunn. Alle barn i Kristiansand skal ha en trygg oppvekst og et godt utgangspunkt for resten av livet. Det viktigste for å redusere forskjellene mellom innbyggerne er å få flere i jobb, og partiene vil derfor jobbe for at flere kommer inn i arbeid. Vi legger til rette for at de som faller utenfor får tilgang til ulike fellesskap på lik linje med andre.

Samarbeidspartiene vil:

- At Kristiansand kommune skal sette et mål om at minst 5% av alle nyansettelser skal være av personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.
- Sikre heltidskulturen i kommunen og arbeide for mindre ufrivillig deltidsarbeid.
- Styrke samhandlingen og etablere flere samarbeidsmodeller mellom kommune, frivillighet, ideell sektor og næringsliv.
- Fortsette satsingen på “nye mønstre” og “flere i arbeid” og passe på at sosiale entreprenører og næringslivet får en tydelig stemme i arbeidet.
- Inngå rammeavtaler med sosiale entreprenører for å sikre forutsigbarhet om deres arbeid for flere veier inn i arbeidslivet og fellesskap.
- Gjøre en gjennomgang av tiltak som bidrar til å støtte og hjelpe barn, unge og familier med forskjellige utfordringer med sikte på å få oversikt over tiltak og se på forenklinger og forbedringer av tilbudene innenfor dagens rammer.
- At alle barn skal ha mulighet til å delta på en fritidsaktivitet, uavhengig av foresattes inntekt.
- Støtte opp om familiene gjennom samlivskurs, økonomisk rådgivning og samarbeide med frivillige og ideelle aktører for å bedre ruste familiene til å gi barna en trygg og god oppvekst.
- Samordne utbetalingsdatoer for ulike sosiale stønader.
- Øke bruken av leie-til-eie modellen og styrke samarbeidet med entreprenørbransjen om mer sosial boligbygging.
- Styrke og videreutvikle ordningen med Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA) og arbeide for at det blir enklere å få vedtak om BPA, støttekontakt og avlastning.
- Sikre reell valgfrihet og private tilbydere i BPA-ordningen.
- Sørge for at introduksjonsprogrammet er tilpasset den enkelte, og lage flere utdanningsveier innenfor for eksempel yrkesfag i programmet.
- Utvide norskopplæringsordningen i samarbeid med private aktører og gi tilbud om spissert arbeidsrettet språkopplæring i samarbeid med ulike bransjer.
- Styrke frivilligheten og idrettens rolle i integreringsarbeidet gjennom støtte til lavterskeltilbud og aktivitet som fremmer integrering.
- Skape gode møteplasser og opplevelser på tvers av generasjoner gjennom frivilligheten.
- Bidra aktivt for å motvirke diskriminering på bakgrunn av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering. Det er fremdeles behov for å bedre livskvalitet,

endre holdninger og bekjempe hatefulle ytringer og hatkriminalitet. Mangfold gjelder alle, uansett religion og orientering.

Klima og miljø – Kutte utslippene, ikke utviklingen

Samarbeidspartiene vil kutte utslippene, ikke utviklingen. Kristiansand skal føre en offensiv politikk som faktisk kutter utslippene. Klimakrisen er vår tids største utfordring og skal vi unngå økt global oppvarming er vi avhengig at det settes inn tiltak som reduserer klimagassutslippene og at kommunene tar sin del av ansvaret.

Samarbeidspartiene vil:

- Opprettholde kommunens klima- og omstillingsfond med strenge kost/nytte kriterier.
- Kreve nullutslipp, eller fossilfri kailigge for skip som ligger til kai over 24 timer i Kristiansand Havn.
- Øke miljødifferensiering av priser i havna, og arbeide for fossilfri kailigge og inn- og utseiling innen 2030.
- Jobbe for å realisere karbonfangst og lagring ved Returkraft under forutsetning av statlig og regional finansiering.
- Legge til rette for sirkulærøkonomi ved å stille økt krav om gjenbruk av byggematerialer i kommunale byggeprosjekter.
- Jobbe for at byggeplasser i kommunal regi blir utslippsfrie.
- Følge opp strategisk plan for urbant landbruk i Kristiansand og jobbe for et nasjonalt kompetansesenter for urbant landbruk i Kristiansand.
- At det skal gis tilbud om etablering av flere skolehager.
- Følge opp kommunens plan mot matsvinn med målsetting om å bli best i landet.
- Følge opp den kommunale planen for reduksjon av marin forsøpling i samarbeid med frivillige organisasjoner.
- Finne gode løsninger for gjenvinning av tekstil- og klesavfall i samarbeid med private og frivillige aktører.
- Utarbeide en kommunal dyrevelferdsplan med vekt på hold av kjæledyr.

Kultur og idrett – På lag med idretten, kulturlivet og frivilligheten

Samarbeidspartiene ønsker å utvikle en levende og attraktiv by. Kulturliv, idrett og frivillighet er viktige kilder til en livlig kommune med trygge fellesskap. Vi vil legge til rette for å skape gode oppvekstvilkår, et inkluderende kulturliv og arenaer for god integrering. For å sikre at alle har gode tilbud å benytte seg av, ønsker vi å spille på lag med kulturlivet, idretten og frivilligheten.

Kristiansand skal være en offensiv kommune, tilgjengelig for alle.

Samarbeidspartiene vil:

- At alle barn skal kunne delta på fritidsaktiviteter uavhengig av bakgrunn og bruke fritidsaktiviteter aktivt til å forebygge utenforskap.
- Styrke og øke rammene til fritidsfondet, forenkle søknadsprosessen med sikte på å gi mer tillit til klubbene og foreningene og jobbe for økt statlig tilskudd til fondet.
- Innføre gratis lån av kommunale haller og anlegg for frivillige lag, foreninger og egenorganisert aktivitet.
- Se på en ny modell for driftsstøtte til lag og foreninger for å sikre mer rettferdig tildeling målt mot aktivitetsnivå og medlemsmasse
- At utvalget for kultur endrer navn til kultur- og idrettsutvalget.
- Tilrettelegge for turstier, gang- og sykkelveier i alle bydeler.
- Legge til rette for DNT Sør og Midt Agder Friluftsråd gis mulighet til å videreutvikle sine friluftaktiviteter.
- Tilrettelegge for klubber og foreninger som ønsker å tilby et alternativ til skolefritidsordning.
- Sikre god dekning av idrettsanlegg i alle bydeler.
- Videreutvikle Odderøya for kultur og andre kreative næringer.
- Bidra til at studenthuset i byen kan lykkes.
- Videreføre tilskudd og øvrige rammevilkår til kulturinstitusjonene på dagens nivå og etter gjeldende avtaler i perioden. Under forutsetning av at de større kulturinstitusjonene med driftsstøtte fra kommunen gjennomfører evalueringer av egen måloppnåelse knyttet til besøkstall og inntjening.
- Støtte opp om kompetansesentrene for å bidra til utvikling av kulturlivet og kulturbasert næring.

Oppvekst – Trygg oppvekst og landets beste skole

Samarbeidspartiene har som mål at alle barn i Kristiansand skal ha en god og trygg oppvekst. Partiene vil legge for et barnehage- og skoleløp som tilpasses hvert enkelt barn, slik at alle kan få tilpasset oppfølging og undervisning. Partiene ønsker at kristiansandsskolen skal være fremst i landet på læringsresultater og lavt fravær, og øke fokuset på mestring i skolen. Partiene vil styrke innsatsen mot mobbing og ungdomskriminalitet slik at alle barn kan vokse opp i en trygg kommune.

Samarbeidspartiene vil:

- Sikre alle familier reell valgfrihet i barnehagen ved å likebehandle offentlige, ideelle og private barnehager for å sikre forutsigbare og rettferdige rammevilkår.
- Jobbe for løpende barnehageopptak.
- Videreføre den kommunale kontantstøtten for toåringer i denne perioden.
- Tilpasse undervisningen bedre til den enkelte elev, enten eleven trenger ekstra oppfølging eller ekstra utfordringer, for eksempel gjennom varierte og/eller praktiske undervisningsformer.
- Kartlegge læringsresultater gjennom hele skoleløpet og sørge for at dette brukes aktivt i skoleutviklingsarbeidet.
- Arbeide for å gi elever som trenger ekstra utfordringer mulighet til å forsere fag.
- Inngå flere avtaler mellom skoler, lokale bedrifter og frivillige organisasjoner for å utvide tilbudet med alternative mestringsarenaer.
- Ha et mål om at alle skoler i Kristiansand skal være dysleksivennlige.
- Støtte opp om friskoler og den internasjonale skolen som representerer et mangfold i skoletilbudet for elevene.
- Gjennomføre et krafttak mot mobbing, vold og diskriminering i Kristiansandsskolen og forsterke prinsippet om at det er mobberen som skal bytte skole.
- Ha klare rutiner for fraværsoppfølging på alle skoler, og at alt fravær skal føres systematisk på alle skoler.
- Sette mobilfri skole som hovedregel for kommunen, med unntak av når det inngår som en del av det pedagogiske opplegget.
- Ha flere fysiske bøker og mer skjermbevissthet i skolen.
- Støtte opp under bruk av mer lek i skolen helt opp til ungdomstrinnet.
- Styrke og modernisere seksualundervisningen med mål om bevisstgjøring rundt grensesetting og forebygge overgrep.
- Vurdere å implementere Kongsbergmodellen i barnevernstjenesten.
- Jobbe for storbymidler til Agder politidistrikt.
- Samarbeide tett med politiet for å forebygge ungdomskriminalitet og radikalisering. Bidra til godt samarbeid mellom skole, barnevern og politi for å iverksette hurtige reaksjoner og tidlig innsats mot barn og unge som blir involvert i volds-, rus- eller gjengkriminalitet.

Næring – På lag med jobbskaperne

Kristiansand skal være en attraktiv kommune for de som vil skape jobber og bidra til vekst. Kommunen skal ha en positiv innstilling til nye initiativ og gi raske avklaringer, folk med gode ideer skal oppleve en serviceinnstilt kommune. Vi vil redusere saksbehandlingstid og byråkrati, sørge for forutsigbarhet og prioritere prosjekter med særlig stort potensiale. Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig ferdig regulert næringsareal.

Samarbeidspartiene vil:

- At kommunen til enhver tid skal ha en tilstrekkelig mengde med store, ferdigregulerte og attraktive næringsarealer.
- Styrke og omorganisere kommunens næringsarbeid.
- Ta initiativ til mer omfattende samarbeid med Næringsforeningen i Kristiansandsregionen
- Systematisk gjennomgå kommunale eierposisjoner med mål om å selge/avvikle/fusjonere selskapene og eiendommer for å redusere det kommunale eierskapet. Partiene forplikter seg til å selge minimum et parkeringshus i perioden.
- Rendyrke Kristiansand Næringssselskap AS (KNAS) som næringssselskap innen næringsseiendom.
- Jobbe for å flytte containerhavna fra Lagmannsholmen til Kongsgård/Vige i løpet av fireårsperioden. Det skal stilles krav om at havna ved nyetablering skal være Norges mest moderne, miljøvennlige og støysvake containerhavn.
- Be havna legge frem en strategisk arealplan der funksjonene til det enkelte kaiområdet blir tydeliggjort. Det skal ikke foregå tung landbasert industriell aktivitet i havneområdene til Kristiansand Havn KF.
- Støtte og samarbeide med reiselivsbedrifter og aktører som videreutvikler Kristiansand og landsdelen som en foretrukket destinasjon for norske og internasjonale gjester hele året.
- Arbeide for at man under større utbygginger tilrettelegger for næring i midlertidige områder for å skape liv og kultur for å bruke området.
- Bruke CB-tomta som en lokasjon for å teste ulike konsepter innen uteliv, kulturopplevelser og lokalmat.
- Samarbeide tett med prosjektet Matregion Agder for å øke inntjeningen til lokale produsenter av mat og drikke gjennom satsning på reiseliv, samt videreforedling og markedsføring av lokale produkter.
- Øke andelen lokalmat i offentlige innkjøp og bruke innkjøpsmakt til støtte opp om lokalt næringsliv, grønn utvikling og vurdere oppdeling av anbud slik at mindre aktører kan konkurrere.

Økonomi, styring og beredskap – Trygg styring i urolige tider

En sterk kommuneøkonomi er nødvendig for at alle som bor i kommunen kan få et godt tjenestetilbud. For samarbeidspartiene er det viktig å forvalte økonomien på en bærekraftig måte slik at velferden som vi har i dag også kommer framtidige generasjoner til gode. Kommunens drift skal være kostnadseffektiv slik at skattepengene gir best mulig tjenester til innbyggerne. Kommunen skal bruke mindre tid på administrasjon og mer tid på mennesker.

Samarbeidspartiene vil:

- Redusere eiendomsskatten i løpet av perioden.
- Vedta nye finansielle måltall i løpet av perioden:
 - Maksimal grense for kommunens lånegjeld
 - Minstenivå for størrelsen på det sentrale disposisjonsfond
 - Minstekrav til årlig driftsresultat
- Vurdere å redusere kommunens utgifter ved bruk av ansettelsesstopp i sentraladministrasjonen hvor unntak må søkes om og der effektivisering ved naturlig avgang skal være hovedregelen.
- Gjennomføre en forvaltningsrevisjon av ingeniørvesenets innkjøps- og driftsrutiner.
- Iverksette konkrete tiltak for å redusere sykefraværet i kommunen.
- At boligstiftelsene nedlegges, og midlene fra stiftelsene innlemmes i en egen boligenhet hvor pengene fra stiftelsen går uavkortet til boligsosiale formål.
- Utarbeide beredskapsplaner for deler av kommunen med særlig sårbar infrastruktur, eksempelvis Flekkerøya.
- Etablere et tett samarbeid med Agder fylkeskommune for å fronte økt militær tilstedeværelse på Sørlandet mot nasjonale myndigheter og med mål om at Kjevik skal styrkes som en aktiv og sterk militærleir.
- Fortsette arbeidet med å bygge ut bredbånd og mobildekning i kommunen.

Høyre

Fremskrittspartiet

VENSTRE

Senterpartiet